https://achterderug.nl

HET EERSTE JOKKENTJE

door MIES DE HAAN.

Met illustraties, van ADRI ALINDO

Gientje zat in de breede vensterbank en keek naar buiten, waar de wind de regen tegen de ruiten joeg.

Gientje verveelde zich een beetje. Dat kwam niet omdat ze geen speelgoed of boeken genoeg had maar omdat er iets was, waar ze niet aan mocht komen!

Gientje Verhoeven was een aardig, vroolijk kind, maar ze had één groote fout, ze was nieuwsgierig en daardoor soms ongehoorzaam.

Vroeger was haar kamertje het zitkamertje van Moeder geweest, er hadden verschillende aardige dingen van Moeder nog een langen tijd gestaan. Maar één voor één had Gientje ze door wildheid of onvoorzichtigheid gebroken. Nu stond er nog een fijn Japansch poppetje, waar moeder heel erg aan gehecht was, maar vader had gezegd: „het poppetje bleef staan en Gientje mocht er niet aankomen. Als alles maar steeds werd weggenomen, leerde Gientje die leelijke gewoonte nooit af."

En daarom had Gientje nu nergens zin en dwaalden haar oogen telkens naar het poppetje, in zijn blauw-steenenmantel en zijn glanzend geel gezichtje met de grappig-schuine, zwarte oogjes.

„Zou dat popje nou zooveel waard zijn?" peinsde Gientje.

„Niet aan denken," weerde ze in zich zelf af, „wat zou ze nu eens gaan spelen?"

„Dat kopje kon dat eraf?" vlogen haar gedachten weer van het boek dat ze had opgenomen naar het popje.

Ze sprong op, misschien was er werkelijk iets geheimzinnigs aan dat popje, zat er wat in.

Eigenlijk wist ze zelf niet hoe gauw ze daar bij de schoorsteen kwam, hoe het kwam dat haar trillende handjes het poppetje omver stootten tegen het klokje aan, hoe het op den grond rolde en het kopje er naast lag.

Haar bevende handjes namen het op.

Op haar knietjes probeerde ze het poppetje neer te zetten, het kopje er op.

De eerste maal viel het er af. Dus het hoorde niet los, de tweede maal bleef het staan.

https://achterderug.nl

Voorzichtig nam Gientje het op. Zoo, tegen die waaier een beetje leunen, nee *zien* deed je het niet.

„O" wat zou vader boos zijn.

En over twee dagen was ze jarig. Maar ze zou maar wachten met het te zeggen tot haar verjaardag voorbij was, als het kopje er nou maar op bleef staan.

Daar ging de gong, Gientje haastte zich naar de eetkamer, maar even voor ze de deur achter zich toe trok, keek ze nog naar het poppetje. 't Stond er nog, alsof het nooit gevallen was.

Den volgenden morgen werd ze laat wakker, repte zich om op tijd klaar te komen. Op school werd begonnen aan een nieuw leesboekje, en in het speelkwartiertje mochten ze, om de stroomende regen, spelen in het gymnastieklokaal en bij 't naar huisgaan liepen ze geärmd in een lange rij tegen den wind in, aan het poppetje had ze nog niet gedacht.

Vroolijk kwam ze thuis. De deur stond aan. In de gang zag ze Moeder en Cootje, het kleine dienstmeisje dat Tonia elken dag kwam helpen.

„Heusch Mevrouw, heusch," hoorde Gientje Co zeggen: „'t kopje lag der naast, voor ik met de schoorsteen begon.

„Heb je niet hard met de deur geslagen? Kom Cootje, iedereen breekt toch wel eens wat!"

„Dan zou ik 't zeggen Mevrouw," snikte Cootje nu.

Verslagen stond Gientje. Had ze het maar dadelijk gezegd, zou ze . . .

Nu zag Moeder haar.

„Gientje stond het kopje nog op het poppetje toen jij van morgen naar school ging?"

Wat gelukkig dat ze juist haar overschoenen uit trok en Moeder haar gezicht niet zag. Mam zag dadelijk als je jokte of half waarheid sprak.

„Ja Mammie," klonk het bijna onhoorbaar.

„Laat die schoen nu even Gien," vroeg moeder ongeduldig: „en geef eens antwoord. Was het kopje vanmorgen nog er op?"

„Ja Mammie," het was gezegd.

„Ga maar naar de keuken Coba," wat zei Moeder dat kort.

Snikkend ging Cootje heen. Moeder liep naar de eetkamer.

Weg vlogen de overschoentjes, ze vergat mantel en muts af te doen. Naar haar kamertje holde ze en op de vensterbank viel ze neer.

Het Japansche Poppetje was verdwenen. Had ze het toch maar laten staan, dacht Gientje, niet eens er mee gespeeld had ze, en nu. Gejokt had ze, tegen Moeder, als ze nu dadelijk . . . .

Maar ze voelde wel dat het *nu* veel erger was. Zoo gauw was het gegaan.

En vader, die zoo streng was, waar het jokken en draaien betrof.

Maar overmorgen was ze jarig.

Ze zou Cootje een groote doos van haar lekkers geven.

Eén uur sloeg de klok. Ze moest nog handen wasschen en haar doen.

„Je bent laat Gien," beknorde vader toen ze binnen kwam.

„Ja paps" antwoordde Gien zachtjes.

„Zitten droomen over je verjaarsfeest" plaagde Rob, die vier jaar ouder was en al op het Gym. ging.

Stil at ze door en antwoordde niet.

Moeder keek ook al zoo bedrukt, alleen Rob scheen niets te merken en praatte en plaagde als gewoon.

Gien was blij toen ze op kon staan en naar school mocht.

Het duurde dien avond lang voor Gien de slaap kon vatten en met hoofdpijn werd ze de volgende morgen wakker.

Morgen, haar verjaardag.

Als Vader en Moeder het wisten.

Moeder keek haar bezorgd aan terwijl ze lusteloos en langzaam haar boterham kauwde.

„Voel je je niet prettig, Gieneke?" vroeg Moeder.

„Ik, ik heb zoo'n raar gevoel in mijn buik, zoo bonzerig." Gientjes stem beefde.

„Nou, ziek worden op je verjaardag", begon Vader.

„Nee Paps, nee paps, ik ben niet ziek," haastte Gientje zich te zeggen.

„Gien's gedweeheid vond Moeder ook al een onrustbarend verschijnsel en Rob informeerde: „of de „boel" al besteld was?"

Maar koorts had zij niet en daar ze zelf graag wilde, lieten Vader en Moeder haar maar naar school gaan.

Zoodra ze de stoep afkwam, zag ze Loukie, haar beste vriendinnetje al op een drafje aankomen.

„Daag," riep Loukie, „waar tracteer je op?"

„Ik?" schrok Gientje, die met haar gedachten heel ergens anders was.

„Zou je nougatblokken vragen," vroeg Loukie weer.

„Die heb jij al gehad," meende Gientje.

„Wat neem je dan?" drong Loukie weer aan.

„Och, ik weet niet," antwoordde Gientje.

„Weet je 't niet en morgen ben je al jarig!"

Loukie staarde haar met groote, verbaasde oogen aan, daar begreep ze niets van.

„Toe nou, loop nou door, de klok begint al te spelen," haastte Gientje opeens.

Maar op school wilde het heelemaal niet vlotten. Ze kon haar gedachten niet bij de les houden.

Eindelijk luidde de bel van twaalf.

„Gelukkig" zuchtte Gientje verlicht.

„Ben je al wat opgeknapt," vroeg Moeder dadelijk toen ze thuis kwam.

„Opgeknapt? O, ja, wel," hakkelde ze verlegen.

Ze zaten al rond de koffietafel toen Rob hijgend binnenstoof. En met een blik op de klok, voor iemand nog wat kon zeggen uitriep: „'t Is nog geen één uur!"

„Niemand zegt wat," lachte vader: „dat is je kwade geweten!"

„Wat is toch je geweten?" vroeg Gientje nu.

„Dat is een stemmetje in je zelf, dat je waarschuwt als je leelijke dingen gaat doen," legde Moeder uit.

Gientje werd vuurrood. Dus dát had ze vannacht gevoeld . . .

„Moet je haar zien," wees Rob plagend: „hebjij soms een kwaad geweten?"

„Hou toch je mond aap," stoof Gientje in eens op.

https://achterderug.nl

„Regina als je blieft, bedaar een beetje."
Vader's stem klonk streng.
Moeder begreep er niets van, wat had het kind toch? Zoo was ze anders nooit! Ziende dat Gientje met moeite haar tranen inhield leidde ze af: „Haal nog eens warme melk, pop!"
Maar in de keuken was het ook al mis. Tonia stond met een boos gezicht groenten te wasschen en Cootje zat met roode oogen voor haar boterham.
Gientje slikte en slikte, met een trillend stemmetje troostte ze: „Mam is vast niet meer boos op je."
„Dat is het niet, maar Mevrouw denkt dat ik gejokt heb." Cootje's oogen vulden zich met tranen.
„Ik blijf der buiten," mopperde Tonia: „ik wil niet zeggen dat je jokt, maar dat gegrien mot nou maar der is uit zijn! Hier, Gien je melk!"
„Dien avond stond Moeder erop, dat ze wat vroeger naar bed ging.
„Maar ik ben heusch niet ziek," spartelde zij tegen.
„Doe het nu maar, anders heb je er morgen niets aan," raadde Vader.
Gedwee ging Gientje naar boven.

* * *

Al een heele poos had Gientje liggen woelen. Moeder was al een paar keeren wezen kijken, en had een glas water voor haar neergezet.
Hoe liever Moeder was, hoe verdrietiger Gientje werd, telkens had ze op het punt gestaan te roepen: „ik ben niet ziek Mams, ik ben een slecht kind," maar dan klemde ze vast de lipjes op elkaar, bang voor wat Moeder wel zeggen zou.
Ze was eindelijk in een onrustige slaap gevallen.
Met een schok werd ze opeens wakker.
Rechtovereind zat ze.
„Mammie, Mammie, Mammie," Moeder schrok van het doordringende gillen.
In een oogwenk was ze boven. Verschrikt keek ze naar het gloeiende gezichtje, de groote, anstige oogen.
Moeder ging op de rand van het bed zitten, streek kalmeerend over Gientje's haar: „wat is er toch, meiske?"
Toen snikkend en hortend kwam het heele verhaal.
Moeder liet haar, zonder in de reden te vallen, uitpraten, toen Gientje eindelijk moe en verlicht ophield, klonk Moeder's stem enkel maar heel bedroefd, zonder boosheid zei ze: „hoe kon je dat doen Gientje?"
Erger dan een standje was het, vond Gientje.
Even keek Moeder ernstig en nadenkend voor zich uit, voor ze, meer tot zich zelf dan tot Gientje zei: „dat moeten we dadelijk goed maken!"
„Moet Vader?" begon Gientje, maar ze voelde zelf wel dat haar vraag overbodig was.
Moeder zou zeker Vader niet buiten zoo iets ernstigs houden.
„Zou je dan Vader dit zelf niet willen vertellen?" vroeg Moeder.
„Ja, Mams," antwoordde Gientje eerlijk. Vader zou boos zijn en teleurgesteld maar dan was ook alles voorbij en ondanks haar verdriet voelde Gientje een heerlijk, vredig gevoel, ook niet meer dat rare bonzen in haar buik. Nu ging toch alles goed worden.
Doodmoe, viel ze dadelijk, nadat Moeder naar beneden was gegaan in een rustigen slaap.

Dadelijk na het ontbijt zou Vader haar naar Cootje's huis brengen. Moeder ging mee. Het was Zondag en Cootje kwam dien dag niet.

Cootje's Moeder deed open en schrok toen ze Mevrouw Verhoeven zag.

„Kunnen we Cootje even spreken, Juffrouw Mols?"

„Dat ken Mevrouw!" Ze deed de deur van het kamertje, dat als huiskamer gebruikt werd open.

„Co, daar is Mevrouw," op Gientje die zich bijna achter Moeder verschool lette ze niet.

Cootje zat met naaiwerk bij de tafel. Bij het zien van Mevrouw Verhoeven met Gientje werd ze vuurrood van schrik. Nou kwam Mevrouw zeker haar den dienst op zeggen. O, en ze was zoo graag bij Mevrouw, ze hàd het toch niet gedaan.

„Ja, Mevrouw," begon Cootje's moeder dadelijk: „ik begrijp der niks van. Ik zeg ook al: „kind, een ieder breekt wel is wat, en je bent toch niet bang voor Mevrouw. Maar ze zeit, „dat ze 't niet het gedaan," ja en jokken, ik heb der nog nooit op kenne betrappe. Ze is graag bij u Mevrouw" eindigde ze.

Moeder knikte: „Gientje kwam even wat vertellen."

Met één blik had Gientje alles overzien. In de hoek bij de kachel, Cootje's oudste broer, telkens even naar het bezoek glurende. Aan tafel, elk een dikke boterham met suiker in de hand, twee kleinere meisjes.

En voor allemaal zou zij, Gientje nu moeten bekennen dat ze een bedriegster en een leugenaarster was.

„Nu Gien," zei Moeder.

De jongen in de hoek kwam nu ook dichterbij en opeens, voor ze nog iets kon zeggen, barstte ze in tranen uit.

„Nou Mevrouw," begon Cootjes moeder verschrikt.

Maar Cootje zelf had het al begrepen, ze stond dadelijk naast Gientje: „huil nou niet zoo," zei zij.

„Ik heb het poppetje gebroken" huilde Gien.

„Ik wilde jou de schuld, niet geven, 't ging van zelf."

Haperend deed Gientje haar verhaal verder, Cootje's Moeder wilde haar sussen, vond het al voldoende dat nu het misverstand was opgehelderd, maar Moeder was zonder pardon, alles moest zij zeggen.

Toen Vader het wachten moe, ook eens kwam kijken, vond hij Cootje met een blij gezichtje omdat nu alles goed was, en Gientje omdat nu voor haar ook alles goed was, happend in een dikke boterham met suiker, die Moeder Mols een beetje verlegen aangeboden had maar door Gientje gretig genomen was.

„'t Lijkt hier wel feest," meende Vader."

„Dat is het ook," lachte Moeder.

„Dat vind ik ook," viel Cootje's Moeder bij. „Zij heeft 't zóó ook niet bedoeld, 't is toch heel flink het nog te zeggen, Meneer."

https://achterderug.nl

Gientje's verjaardag was een heerlijk feest.

Alles was even gezellig, alle spelletjes vlotten en iedereen had plezier.

Cootje's zusjes en broer mochten komen taartjes eten en voldaan ging Gientje dien avond slapen.

Maar het mooie cadeau dat ze op andere verjaardagen steeds van Vader en Moeder kreeg, had ze nu niet gehad. In plaats daarvan kreeg ze het poppetje weer terug. Maar het kopje stond er nu los op en bij elke beweging die men maakte, schudde het zachtjes „Nee."

Dat had Vader laten maken.

Het poppetje stond weer op zijn gewone plaats op den schoorsteen.

Het stond daar zoo lang Gientje in dat kamertje woonde.

Later toen Gientje een eigen huis had, kreeg het een plaatsje in haar huiskamer en nog veel, veel later vertelde Gientje, haar eigen kleine kindertjes de geschiedenis van het Japansche Poppetje.

BEDELVERSJE.

Heb jelui ook wat te eten
voor een armen muzikant,
die des zomers met zijn liedjes
rondzwerft door 't land?

Tiere-liere . . . speelt zijn fluitje
's morgens vroeg en 's avonds laat
in de bosschen en de velden,
in een arme straat.

Fuut . . . fuut . . . speelt zijn clarinetje;
Tuu-ùùt roept zijn blijde slag . . .
't Kost je niets, al wou je luistren
heel den lieven dag!

Ach, nu ligt een dikke, witte
sneeuwlaag op 't bevroren land . . .
Heb jelui ook wat te eten
voor je muzikant?

C. WILKESHUIS.